პროლეტარელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОММУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 173 (19315) კვირა, 28 ივლისი, 1985 წელი ფასი 3 კაპ.

ახალგაზრდობის, მშვიდობის, მეგობრობის დღესასწაული

ახალგაზრდობისა და სტუდენტთა მოსკოვის XII მსოფლიო ფესტივალის საზეიმო გახსნა

მშვიდობისა და მეგობრობის სიმღერები კიდით-კიდემდე სწვდება მოსკოვს სადღესასწაულოს, გაახალგაზრდავებულს, თითქოსდა გამოვლილი არ ჰქონოდეს მრავალსაუკუნოვანი ისტორია. დღეს იგი პლანეტის ახალგაზრდობის დედაქალაქია. მისი სრულუფლებიანი წარმომადგენლნი ყველა კონტინენტის ახალგაზრდობის წარმოგზავნილნი შეიკრიბნენ მოსკოვში, რათა ცხადყონ მშვიდობის, ერთიანობის, ანტიიმპერიალისტური სოლიდარობის განმტკიცების ნება.

ორმოცი წლის წინათ, როცა ევროპაში ჯერ კიდევ კვამლი ასდიოდა ნანგრევებს — ის-ის იყო დამთავრებული ომის ტრაგიკული ხსოვნა, — მთელი დედამიწის ახალგაზრდობის წარმომადგენლებმა გადაწყვეტეს შეექმნათ დემოკრატიული ახალგაზრდობის მსოფლიო ფედერაცია და რეგულარულად მოეწყოთ საერთაშორისო შეხვედრები სახელწოდებით: ფესტივალი. მთელ მსოფლიოში გაისმა მაშინ ხმა თაობისა, რომელიც სიცოცხლეს იწყებდა ისეთი ცის ქვეშ, საიდანაც დიდხანს საკვდილ თესავდნენ: „ჩვენ შეეკრიბეთ, რათა განვაცხადოთ მთელი ახალგაზრდობის ერთიანობა, რათა პატივი მივაგოთ დაღუპული ამხანაგების ხსოვნას და დავიფიცოთ, რომ ახალგაზრდობის მარჯვე ხელი, მახვილი გონება და ენთუზიაზმი აღარასოდეს არ მოხმარდება ომს“.

სურათზე: სტადიონის ცენტრალურ ლოჟაში. (საკადრ-საქინფორმის ტელეფოტო).

ამ კეთილშობილური იდეალების ერთგულების ფიცით საზეიმო ვითარებაში გაიხსნა 27 ივლისს მოსკოვში ახალგაზრდობისა და სტუდენტთა XII მსოფლიო ფესტივალი.

მზის სპექტრის ყველაზე ნათელი, ყველაზე ლამაზი ტონებით არის გაკისკროვნებული მრავალფეროვანი დროშები, ეროვნული ტანსაცმლების საკონვეიერო სიტრელე, ფესტივალის სიმბოლიკანი ტრანსპარანტები. საფესტივალო დღესასწაულის პროლოგი გაიმართა პროსპექტზე, რომელსაც საბჭოთა ახალგაზრდობის პატივსაცემად კომკავშირული ეწოდა. ყვავილებით, დროშებით, ახალგაზრდული ფორმის ემბლემებით ხელდამშვენებულმა ათიათასობით ადამიანმა მოაწყო ლუფნოკოსაკენ — ახალგაზრდობის, მეგობრობის, კეთილი ნების გრანდიოზული დღესასწაულის ეპიცენტრისაკენ მიმავალი ტრასის გასწრივ ეოცალი კორდონი.

გაისმის საზეიმო მარში და სადღესასწაულო კოლონამ შეადგინა ვ. ი. ლენინის სახელობის ცენტრალურ სტადიონზე. სწორედ ასევე 28 წლის წინათ მოვიდნენ აქ ახალგაზრდობისა და სტუდენტთა VI მსოფლიო ფესტივალის მონაწილენი, რათა მთელი ხმით განეცხადებინათ, რომ გადაწყვეტილი აქვთ იბრძოლონ მშვიდობისა და სოციალური სამართლიანობისათვის.

ლამაზი და მომხიბლავია ლუქნიკის სადღესასწაულო მორთულობა. ტრიბუნებზე ტევა არ არის. ისი ათასზე მეტი მაყურებელი გიჭდა ამ დღესასწაულს უშუალო მონაწილე.

სტადიონის ცენტრალურ ლოჟაში ირიან ამხანაგები: ბ. ნ. ელცინი, ბ. ა. ალიევი, ვ. ვ. გრიშინი, ა. ა. ვრომეიკო, ვ. ი. ვორობიოვი, ა. კ. ლიგაჩოვი, ნ. ი. რიჟკოვი, ბ. ნ. ხოლომენკოვი, ნ. ა. ტიხონოვი, ე. ა. შევარდნაძე, ვ. ვ. ჩებრიკოვი, ა. ნ. დემიჩევი, ვ. ვ. კუზნეცოვი, ბ. ნ. პონომარიოვი, ნ. ლ. ხოკლოვი, ნ. ნ. ელცინი, ლ. ნ. ზაიკოვი, ვ. ა. ნიკონოვი, კ. ვ. რუსაკოვი. შეკრებილნი მათ მეჭუხარე ხანგრძლივი ტაშით ხვდებიან.

აქვე არიან ვიეტნამის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი ლე ზუანი, საზღვარგარეთის სხვა სახელმწიფო და პოლიტიკური მოღვაწენი.

(დასასრული მე-3 გვ.).

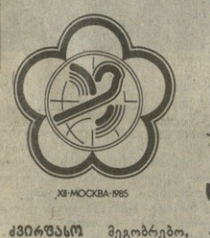

XII-MOCKBA-1985

ამხანაგ მ. ს. გორბაჩოვის გამოსვლა

ძვირფასო მეგობრებო, პატიცემულო სტუმრებო!

ჩვენი ქვეყნის ხალხის სახელით მოგესალმებით საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების ოჯახის დედაქალაქ მოსკოვში. გიღოცავთ ახალგაზრდობისა და სტუდენტთა XII მსოფლიო ფესტივალის გახსნას.

ასეთი ფესტივალები ყოველთვის დიდი დღესასწაული, დიდი საერთაშორისო მოვლენაა. დღესასწაულია იმიტომ, რომ ერთმანეთს ხვდებიან ყველა კონტინენტის ახალგაზრდა წარმომადგენლები, სხვადასხვა მსოფლმხედველობის, ეროვნული ტრადიციების ადამიანები. ხვდებიან ამისათვის, რომ ერთმანეთს გაუზიარონ ყოველივე საუკეთესო, რაც არის თითოეული ხალხის სულიერ საგანძურში, და ამით სახავენ ურთიერთგაგებისა და მეგობრობის უმაღლეს გზას. საბჭოთა ადამიანები გულწრფელად

დიალოგი

ნაცნობ თემაზე

28 ივლისი ვაჭრობის მუშაკთა დღეა

ნამდვილ ინტერესზეს, ჩვენი აზრით, არავითარი განსაკუთრებული, საკანონო შესაფალი არ სჭირდება, როცა მისი თემა ყველასთვის ნაცნობია და სანტერესო. ვაჭრობაზე თითოეულს თავისი წარმოდგენა, საკუთარი შეხედულება აქვს. ყოველ შემთხვევაში, ვაჭრობა ის სფეროა, რომელიც არავის ტოვებს გულგრილად: ზოგი ვაქებთ ამ დარგის მუშაკებს, ზოგი ვაძაგებთ. მაგრამ უფიროდ მაინც არ შეგვიძლია ყოფნა, თუმცა ჩვენს ურთიერთობას, (მომხმარებლისა და ნოკრისას) ბევრ სიკეთესთან ერთად არანაკლები პრობლემაც ახლავს. სწორედ ამ პრობლემებზე, რომლებიც ბევრ მკითხველს აინტერესებს, გვესაუბრება საქართველოს სსრ ვაჭრობის მინისტრი მერაბ ძაბაანი.

— უწინარესად, გვინდა გკითხოთ: როგორი პროგრესია ამ რეკვლიაში, რომელსაც ვაჭრობის სფეროსადმი აკეთებს მომხმარებელი—მოწონება ვარბობს თუ პრეტენზია? კარგად გვესმის, რომ არაკეთილი კითხვაა, მაგრამ მომხმარებელს მომბეზრდა ერთი და იგივე შეკითხვები ამ თემაზე და არანაკლებ სტერეოტიპული პასუხები...

— მართალი ბრძანდებით. დღეს ძველია მოიძებნოს სახალხო მეურნეობის სხვა დარგი, რომელთანაც მოსახლეობას ისეთი მეიდრო კონტაქტი აქვს, როგორიც ვაჭრობასთან. ამიტომაც არის, რომ სულ უფრო იზრდება მისი ორი პარტიისა და მთავრობის სოციალურ-ეკონომიკური სტრატეგიის გაცხორციელებაში. შემთხვევით როდი უწოდებენ ვაჭრობას ქვეყნის განვითარების სარკეს და ბარომეტრს.

ჩვენი დარგის მუშაკთა შრომასა და მონდომებაზე დიდად არის დამოკიდებული დამაინების ცხოვრების დონე და გუნებაკ-განწყობილებაკე კი.

სამინისტროსთან არსებული სოციოლოგიურ გამოკვლევათა განყოფილების მიერ ბოლო დროს თბილისსა და რესპუბლიკის მთელი რიგი რეგიონების სამრეწველო საწარმოებში განხორციელებული კვლევა ადასტურებს, რომ მოსახლეობის უმეტესობა ემადლიერება ვაჭრობის მუშაკებს. გამოკვლევების მასალების მიხედვით მოსახლეობის დიდი ნაწილი, დაახლოებით 70 პროცენტი, ვაჭრობის სფეროს მიმართ კმაყოფილებას გამოთქვამს.

ამასთან, არ შეიძლება იმის უგულებელყოფა, რომ მოსახლეობის არცთუ მცირე ნაწილი ჯერ კიდევ სერიოზულ პრეტენზიებს უყენებს დარგს, საკუთრო მომსახურების „ულტერის დონის, ვაჭრობის წესების დაცვის, სასურსათო და არასასურსათო საქონელზე ფოველდიღური მზარდი მოთხოვნილების დაუკმაყოფილებლობის გამო. სამინისტროს ხელმძღვანელობამ იცის ეს პრობლემები და „ყოველდღიურად მუშაობს მისი გამოსწორებისათვის.

— რა თქმა უნდა, ვაჭრობის სფეროსათვის სულ ერთი უნდა იყოს ქალაქისა და სოფლის მოსახლეობელი. მიუხედავად ამისა, ალბათ, ვაჭრობის დონე მათ შორის დიდად განსხვავებულია. მაინც რამდენად ღრმაა ეს დისპროპორცია, ანდა რამდენად უარესად ვემსახურებით სოფლებს?

— მე ვეთანხმები თქვენს მოსაზრებას, ეს სენი მარტო ჩვენს რესპუბლიკას არ ახასიათებს. თუ სტატისტიკას ენით ვილაპარაკებთ, ეს მოვლენა მთელ კვეყანაში შეინიშნება. მაგალითად: შარშან კაშორის მასშტაბით ერთ სულ მოსახლეზე საქონელბრუნვა შეადგინა 1149 მანეთს. მათ შორის ქალაქად — 1407 მანეთს, ხოლო სოფლად — 669 მანეთს. როგორც ხედავთ, საგრძნობი სხვაობაა. თუ ამავე წლის მონაცემებს ჩვენი რესპუბლიკის მაჩვენებლებს შევუდარებთ, ქალაქისა და სოფლის ერთ სულ მოსახლეზე საქონელბრუნვის მონაცემებით, ჩვენ წინ ვუსწრებთ საკავშირო მაჩვენებელს 11 პუნქტით, ხოლო სოფლის მოსახლეობის მხრივ ჩამოვრჩებით 42,9 პუნქტით. ეს მაჩვენებელი წინა წლებში გაცილებით დაბალი იყო.

ითვალისწინებენ რა მნიშვნელოვან ჩამორჩენას საკავშირო დონესთან შედარებით საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი და რესპუბლიკის მთავრობა დიდ ღონისძიებებს აბორციელებენ ამ დისპროპორციის შესამცირებლად. როგორც მეთუე, ისე მეთერთმეტე ხუთწლეულში გათვალისწინებული იყო რესპუბლიკაში საქონელბრუნვის უპირატესი ტემპით ზრდა საკავშირო მაჩვენებლებთან შედარებით. ამას ეს მონაცემებიც ადასტურებს: მომდინარე ხუთწლეულის 4 წელიწადში საცალო საქონელბრუნვის მოცულობა წინა შესაბამის წლებთან შედარებით რესპუბლიკაში გაიზარდა 21,5 პროცენტით, ხოლო საშუალო წლიური ზრდის ტემპმა შეადგინა 5 პროცენტი, მაშინ, როცა ანალოგიური საკავშირო მაჩვენებლები შეადგინა შესაბამისად 16,8 და 3,9 პროცენტს.

— რამდენად პრესტიჟულია ჩვენთან ნოკრის პროფესია, ვინ ამზადებს ძირითადად ამ დარგის კადრებს?

— რთული კითხვაა, მე ვერ ეტყოდი, რომ გამყოდველის პროფესია ჩვენთან განსაკუთრებული და პრესტიჟიული იყოს — ვფიქრობთ, ამ თემაზე მომდინარე წლის IV კვარტალში მოვახდინეთ საგანგებო სოციოლოგიური გამოკვლევა. კადრებს სახელმწიფო ვაჭრობის სავაჭრო ორგანიზაციებისათვის რესპუბლიკაში ამზადებს 5 პროფტექნიკური სასწავლებელი: ქუთაისის, სოხუმის, ბათუმისა და თბილისის ორი სასწავლებლები. ამავალზრდა კადრებს ეზრდილ აგრეთვე სკოლა-მაკარნიებში, რომლებიც შექმნილია სავაჭრო ობიექტების ბაზაზე და ყოველწლიურად 2000-მდე ახალგაზრდა სპეციალისტს, მათ შორის 800 ნოკარს ამზადებს.

აღნიშნულის გარდა, დარგში დიდი მუშაობა წარმოებს ახალგაზრდობის მოზიდვის მიზნით. 1981-1984 წლებში სისტემის საკავშირო ორგანიზაციებში კომკავშირული საგზურებით მივიღეთ 1704 ახალგაზრდა, მათ შორის მარტო შარშან — 455.

— ეტანება თუ არა ახალგაზრდობა ამ დარგს? ცნობილია, მაგალითად, რომ ჩვენი ქალაქშვილებისა და ბიჭუკების ერთი ნაწილი უარყოფითად არის განწყობილი ვაჭრობის სფეროსადმი.

— გიპასუხებთ, რომ დარგში კადრები არ გვაკლია, მათ შორის ანაზღაურების პროგრესული ფორმა, სადაც შეფასება ხდება საქონლის რეალიზაციის უფრო გავრცელებული ტექნოლოგიისა და შრომატევადობის გათვალისწინებით, საქონლის ნომენკლატურის შესაბამისად.

შრომის ანაზღაურების აღნიშნული ფორმა, ჩვენი წინასწარი გაანგარიშებით, საშუალოდ '15-20 პროცენტით გაზრდის საშუალო ხელფასის მოცულობას, ამიტომ გათვალისწინებული გვაქვს წლის ბოლომდე დავნიგოთ იგი სისტემის ყველა საცალო საავაჭრო ორგანიზაციაში.

— რა უპირატესობანი და შეღავათები აქვთ თქვენი დარგის მუშაკებს? რაც უნდა იყოს, ეს მაინდაც ძნიშვ შრომაა...

— თქვენ მიერ დასმულ კითხვაზე გიპასუხებთ, რომ რაიმე განსაკუთრებული უპირატესობა ან შეღავათები სახელმწიფო ვაჭრობის მუშაკებს, მათ შორის დახლიდარებს არა აქვთ.

საქართველოს სსრ ვაჭრობის სამინისტრო, სახელმწიფო ვაჭრობისა და სამომხმარებლო კოოპერაციის მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტი გარკვეულ ღონისძიებებს აბორციელებენ სისტემის მუშაკთა შრომისა და დასვენების ნორმალური პირობების შესაქმნელად.

ვაჭრობის სისტემაში მომუშავეთა და მათი შვილების ორგანიზებული დასვენებისათვის მათს გასკარგულებაშია ქობულეთის პიონერთა ბანაკი, რომელიც ყოველწლიურად 1800 მოსწავლის იღებს, აფხაზეთის ასსრ ვაჭრობის სამინისტროს ბალასნსზეა სოხუმის სანოპის, გაგრაში — განთიადის დასასვენებელი სახლები. ქობულეთის პიონერთა ბანაკის ბაზაზე ყოველწლიურად 5 სეტყმბრიდან დასასვენებლად იგზავნება სისტემის 420-მდე მუშაკი.

სახელმწიფო ვაჭრობისა და სამომხმარებლო კოოპერაციის მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტი დარგის მუშაკთა სანატორიული მკურნალობისა და დასვენებისათვის საქართველოს პროფსაბჭოდან და ტურისტიკის ბაზებიდან ყოველწლიურად 2800 ათასი მანეთის საგზურებს იძენს.

— ახლა კითხვა, რომელიც, შესაძლოა, ყველაზე მეტად აწუხებს მომხმარებელს: რატომ უჭირს დარგის მუშაკს კლიენტასთვის მაინ საკმარო გარიგების შემდეგ ერთადერთი ადამიანური სიტყვის თქმა. ალბათ კარგად მოგეხსენებათ, რომ ეს სიტყვა არის „მადლობა".

— არ შეიძლება არ დავეთანხმოთ თქვენს ნათქვამს, რადგან თავაზიანობა არ გამოუდის ჩვენს მუშაკს მაინ, როცა მომსახურების სფეროში, უწინარესად, ვაჭრობაში მომხმარებლისა და დახლის მუშაკთა გულთბილი ურთიერთდამოკიდებულება, თავაზიანობა, ღიმილიც კი განსაზღვრავს დარგის წარმატებებს და პირიქით. აქ ალბათ საკრთა ბნშეგნელოვნად გავაძლიერთ დახლის მუშაკთა შორის აღმზრდელობითი მუშაობის და მკვეთრად გავაუმჯობესოთ მოსახლეობის მომსახურების კულტურა.

ამასთან ისიც უნდა გავითვალისწინოთ, რომ ბოლო წლებში საჭელმწიფო ვაჭრობის ბაზით გაიზარდა იმ საავაჭრო ობიექტების რაოდენობა, სადაც დაინერგა მომსახურების პროგრესული ფორმები, მარტო თვითმომსახურების მეთოდით გაყიდული საქონლის მოცულობა საერთო საცალო საქონელბრუნვაში 61 პროცენტს შეადგენს. ცხადია, ამ შემთხვევაში გამყიდველი გამოდის მხოლოდ მრჩევლისა და კონსულტანტის როლში. იგი ვალდებულია მყიდველს გააცნოს საქონლის სამომხმარებლო თვისებები და მისი ექსპლოატაციის პირობები. ამ საავაჭრო გარიგების შემდეგ მომხმარებელი მიდის ანგარიშგების კვანძში, სადაც ფულს გადახდასთან ერთად სალაროს ქვითარზე იბეჭდება სიტყვა „მადლობა". მაგრამ ასეთი სალარო-პარატი „ისკრა" სისტემაში ჯერ 250 ცალია, რაც საერთო რაოდენობის 5 პროცენტს შეადგენს.

— ხოციოლოგიური გამოკვლევა არ არის საკმარი იმისათვის, რომ მივიდეთ ერთ დასკვნამდე: მომხმარებელი ვაჭრობის სფეროს ძირითადად ადანშაულებს დეფიციტური საქონლის პრობლემის შეკმნასა და უხეშ მოკეცვაში. ერთიც და მეორეც ხაზოგადოების უარყოფითად განაწყობს ის სფეროსადმი, სადაც კეთილსინდისიერი, გულისხმიერი და კორექტული მუშაობა გაცილებით მეტი მუშაობს, ვიდრე პირუკუ, თქვენ იზიარებთ თუ არა ხაზოგადოების დიდი ნაწილის ამ შეხედულებებს?

— არა, ასეთი აზრი არ იქნებოდა სწორი, რადგან დეფიციტური საქონლის პრობლემა არ შეიძლება ვაკრობის სფეროს მივაწეროთ. მივმართოთ ფაქტებს: ცნობილია, რომ წლითიწლითი იზრდება მოთხოვნილება ისეთ საქონეზე, როგორიც არის ავტომობილები, ავტოსამარაგები, ქსოვილები, ტრიკოტაჟი, შეკერილი ტანსაცმელი, ელექტროენერგია და სანტექნიკის მასალები, მაგრამ რესპუბლიკიდან წარდგენილ მოთხოვნებს ზოგჯერ სანაბეგროდაც არ აკმაყოფილებენ. სალუსტრაციოდ რამდენიმე მაგალითს მოვიყვანთ. წელს გეგმით 15900 ავტომანქანას გვაძლევენ, როცა განაცხადი წარდგენილი იყო 18100. ავტოსამარაგებელი ბაზებიდან 463 ათასი, განაცხადი კი წარდგენილი იყო მილიონზე მეტი. ცემენტი გამოყოფილია 173 ათასი ტონა, განაცხადი კი იყო 196 ათასს ტონაზე. ასეთივე მდგომარეობაა დაბეხილი ხე-ტყის, შიფერის, ფანერის და მთელი რიგი სხვა მნშვნენელო საქონლის მხრივაც. მარტო წელს, მოთხოვნის მიუხედავად, რესპუბლიკამ ვერ მიიღო 200 მილიონზე მანეთის საქონელი.

მოსახლეობის მოთხოვნილების დაკმაყოფილებისა და საქონელბრუნვის გაზრდისათვის საჭიროა რესპუბლიკის მრეწველობამ გაიზარდოს, პროდუქციის ხარისხი, ასორტიმენტი, გაფორმება, ახალი სახეობის საქონლის ათვისება და დანერგვა, კონიუნქტურიდან გამომდინარე მოდელების სწრაფად განახლება, ვინაიდან იმპორტული საქონლის ხვედრითი წილი მთელ სასაქონლო მასაში ამჟამად 15 პროცენტს არ აღემატება და იგი თანდათანობით მცირდება. ისიც უნდა მოგახსენოთ, რომ ამ ბოლო ხანს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი და რესპუბლიკის მინისტროთა საბჭო დიდად გვეხმარებიან საკავშირო ორგანოებში მთელი რიგი პრობლემების გადაჭრაში. ამ გზით ზშირად ვღონეეთ დამატებით სასურსათო და არასასურსათო საქონლის რესურსების გამოყოფას.

რაც შეეხება მომხმარებლისადმი ვაჭრობის სფეროს ზოგიერთი მუშაკის უხეშ მოპყრობას, მწარე სიმართლეა, მაგრამ ფაქტია. სამინისტროს შესაბამისმა სამსახურებმა ამის არაერთი შემთხვევა გამოაკლინეს, ეს უწინარესად დახლის მუშაკთა შორის აღმზრდელობითი მუშაობის დაბალ დონეს უნდა მიეწეროს.

ჩვენ ერთი წუთითაც არ ვფიქრობთ შეეანელოთ ბრძოლა არა მარტო უხეშობის, არამედ ვაჭრობის წესების დარღვევის, მომსახურების კულტურის დაბალი დონის, სისტემაში ჯერ კიდევ არსებული ხეა ნეგატიური მოვლენების წინააღმდეგ.

დღეს წარმოუდგენელია ჩვენი შუშაობა, თუ მეცნიერულად არ შევინესწავლეთ მომხმარებელთა მოთხოვნა და მრეწველობას არ ნრავეფდენეთ ეკონომიკურად დასაბუთებული განაცხადები. სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოების გადიდებისა და მრეწველობის ზემოქმედების მიზნით, როგორც ცნობილია, 1983 წლის ბოლოს, ეკსპერიმენტის სახით, სამინისტროსთან შეიქმნა „საქცენტრრეწვდანერგა". სამოთქმა ბაზებისა და აღნიშნული ცენტრის თანამონაწილეობა შარშან და მომდინარე წლის 5 თვეში თვისებულია 790 დასახელების ახალი სახის სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოება.

— ახალ დადგენილებასთან დაკავშირებით ამ ბოლო დროს მნიშვნელოვნად შეიზღუდა ალკოჰოლური სასმელების გაყიდვა, რა ღონისძიებებს მიმართავთ, რათა საცალო საქონელბრუნვის გეგმების შესრულებაზე ამ გარემოებამ გავლენა არ მოახდინოს?

— როგორც ცნობილია, მომდინარე წლის 7 მაისს აკკ ცენტრალურმა კომიტეტმა მიიღო მეტად დროული და მნიშვნელოვანი დადგენილება ლოთობისა და ალკოჰოლიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის გაძლიერების შესახებ. აღნიშნულ დადგენილებისა და სსრ კავშირის ვაჭრობის სამინისტროს ბრძანების შესასრულებლად სისტემის საავაჭრო ორგანიზაციებში განხორციელდა მრავალი ღონისძიება ალკოჰოლიანი სასმელების წარმოების, რეალიზაციისა და მოხმარების შეზღუდვისათვის. კერძოდ, რესპუბლიკაში 5251 ობიექტს, ანუ 72,4 პროცენტს ჩამორთვა ალკოჰოლიანი სასმელების გაყიდვის უფლება, მათ შორის — 1780 საზოგადოებრივი კვების ობიექტს. ამასთან საერთოდ შეიზღუდა და შეიცვალა ალკოჰოლიანი სასმელებით ვაჭრობის რეგლამენტი და წესები. ეს საკმაოდ მნიშვნელოვანი ფაქტორია და უდავოდ იმოქმედებს საქონელბრუნვის გეგმის შესრულებაზე.

გაიხსნა კაფე-სასაღილები, კაფე-სამაკარლამები, სალვეზელი, საჩაე და სხვა სპეციალიზებული ობიექტები, გავაფართოეთ ულკოჰოლო სასმელების, წვენების რეალიზაცია, გავუმჯობესეთ სამრეწველო საქონლის ვაჭრობის ორგანიზაცია და მრავალი სხვა.

ამ რამდენიმე დღის წინათ მივიღეთ რესტორან „მტკვრის" დირექტორის ა. ხუროცის დეპეშა, იგი გვატყობინებს, რომ იენისის გეგმა შეასრულა 27 ივნისს და ვაჭრობის დღესთან დაკავშირებით გვპირდება 7 თვის საერთო გეგმის შესრულებას. მეორე მაგალითი: რესტორან „ყრწყინისის" დირექტორმა ვ. ასათიანმა წლის დასაწყისში მოითხოვა გეგმის გაზრდა 20 ათასი მანეთით და უზრუნველყო 6 თვის გეგმის შესრულება. უფრო მეტიც, სამტრედიის ქალაქვაჭრობამ ახალი ობიექტების გახსნის შედეგად უზრუნველყო გეგმის შესრულება მოლინად და მათ შორის — საზეკვების დარგში.

როგორც ხედავთ, სიძნელეების მიუხედავად არის შესაძლებლობა შესრულდეს დავალება, თუ სწორად წარგმართავთ ორგანიზატორულ მუშაობას და კომერციულ საქმიანობას, ავამლილთ კადრების პასუხისმგებლობას და საქმიანადმი ინტერესს.

აღსანიშნავია ისიც, რომ ბევრგან ზედმეტად შეზღუდეს ალკოჰოლური სასმელების გაყიდვა. განსაკუთრებით საკურორტო ზონაში, მძიმე მდგომარეობა შეიქმნა საგზაო რესტორნებისა და ბუფეტების ტრესტში, სადაც 174 ობიექტიდან ალკოჰოლური სასმელების გაყიდვა აეკრძალა #73 ობიექტს, ხოლო რკინიგზებისა და ავტოსადგურების ობიექტებს ლუდის გაყიდვის უფლებასაც არ ინლევენ. ლოთობის წინააღმდეგ ბრძოლა ზოგიერთი რაისაბჭოს აღმასკომსა და მისმა ხელმძღვანელებმა, ვფიქრობთ, სწორად არ გაიგეს.

თბილისის საავაჭრო კსელი ღღითი ღღე ფართოვდება; მდიდრდება კეთილმოწყობილი მაღაზიებით. ამის ერთ-ერთი მაგალითია ალეგანოვის პროსპექტზე ახლახან გახსნილი, რესპუბლიკაში პირველი „ხაქსათბობმშენეკვაჭრობის" საფირმო მაღაზია „ყველფერი სახლისათვის", მომხმარებელს შეუძლია შეიძინოს საშინაო მახალა, სანტექნიკის ან სხვა საოჯახო მოწყობილობა, სარეცხი საშუალებები თუ სახოფლო-სამეურნეო იარაღები.

სურათზე: ლ. კამანდაროვა მომხმარებელს ურჩევს საქონელს.

ს. კილასონის ფოტო.

დიდი ზამთარი იყო ხევსურეთში. თოვლის სიმაღლემ სამ მეტრს მიაღწია. ერთიანად გადათეთრდა ჩაჩაურის ბანაინი სახლი. აქ მხოლოდ ცისკენ აპრილი კვამლი თუ მიგანშნებდათ დაუღალელ ცეცხლზე, ჩაუქრობელ ცეცხლზე.

ჩაჩაურ გიგიურმა არ დაშრეტა ბლოში ღაღარი, არ დაადგა საკიბეკეი. ხარეიგი გამწეკი ვაჟაცი ოცდაათი წელია მარტო ცხოვრობს არხოტის მთის ძირში მიაუეკელ ყორეებთან, შეუბოვრად ერკინება ბუნების სტიქიას, დარაჯობს მამამპაპეულ მიწა-წყალს, წინაპართა სახელიან საფლავებს.

ეს სიმამაცეა, სიმამაცეა და მამელის სიყვარულის სწორუპოვრობაც. ეს არის ადამიანის შინაგანი ძალის ყივილი და ნებისყოფის ამზეკვება. ალბათ, უფრო მეტიც, რასაც ენით ვერ გამოთქვამ, მაგრამ გულით, მთელი სისხლ-ხორცით უნდა იგრძნო. ასეთმა გრძნობამ ათქმევინა ჩაჩაურს: „სანამ სული მიდგას, სოფელს არ მივშლიო".

ჩაჩაური ვისაც ერთხელ უნახავს, ვეღარ იეიწყებს, კვლავაც ნატრობს მასთან შეხვედრას, მისკენ ლტვის, მის ნათქვამსა და ნამოქმედარს იგონებს. კინოსტუდია „ქართული ფილმის" რეჟისორი გეგამბობდა:

— ჩაჩაური ღულის ჭალაზე გავიცანი. მზით სახეგაოფეკილ ვაჟაცს თვალები ნაკვერჩხლებივით ეელავდა, ფიცსა და მოუსვენარს, სიტყვა დიხეი და დამბეჯანელი ჭკნნდა. ადრეც გამეგონა მის გონიერებაზე და ვკითხე, დღეს როგორი ამინდი იქნება, კინოგადაღება მაქვს და წვიმაში ამას ვერ ვიზამ-მეთქი. შეხედა ცას და მითხრა:

— აი, იმ ორ ღრუბელს ხომ ხედავ, სხვადასხვა ბრიგადან რომ მოსდგომიან ჭიუხის წვერს. ისინი ეკონ ერთ საათში შეერთდებიან და დაიწყება ჭიქა-ქუხილი, წვიმა.

მზე დაგვნათოდა და ამ დაეეჭვეკრე, გადაეკეის თადარიგს შეეუდეკი. დათქმული დრო გავიდა და ჭიქა-ქუხილიც ატყდა, კოკისპირულად დაასხა. სად შეგვეფარებინა თავი, აღარ ვიცოდით. მეორედაც მომიხედა ამინდის თაობაზე ჩაჩაურთან საუბარი, მაშინ ნისლი იყო. კვლავ ცას დააკვირდა და დამაინდედა:

— ნუ გეშინია, შუადღისას ცა გადაიწმინდება, მზე გამოვა.

ეს წინასწარმეტყველებაც ახდა. საოცარი კაცია ჩაჩაური და გუშანინე საოცარი აქვს...

ესაოცრა ბარელს მთიელის „ეულთმისნობა", მაგრამ ამაში არაფერია საოცარი. მინდიასავით ბალაბეთად მოსაბერე კაცის სხეული ინსტინქტით გრძნობს ბუნების მოვლენებს, აღარ უშინს არც დარ-ავდრის გამოცობა და არც ინისა, ბარაქანი იქნება ესა თუ ის წელიწადი თუ უბარაქო. მიწას შებმული მოყმე ბუნებისგან მომადლებულ ნიჭს ისევ ბუნებას სწირავს.

ორმოცდაათიან წლებში ბოლო დაიცალა. ბარის სოფლებში ჩამოსახლებულ აქაურნი. მაშინ ჩაჩაური თექვსმეტი წლისა თუ იქნებოდა, მაგრამ საკუთარი გულისთქმა და თვალთახედვა ჰქონდა, რაც ქკუაში არ დაუჯდებოდა, ამას ადვილად ვერ მოაწონებდით.

მალე მიატოვა ბარი, დედ-მამა და ისევ ბლოს ეწვია. კენტად შეუდგა ცხოვრების აღმართს.

გაოცდა ხალხი, ეს ჯაბუკი რამ დადარია. ეს კი ფიცს დებდა ნაკვანართან — „ხეკაბეკი ხარ და არ მიგატოვებო"...

ძლიერნი ამარჯვებენ და ჩაჩაურსაც გაუღიმა ბედმა, მის მეუღლეობაზე „უარი არ უთქვამს ოროველ ასულს თინა წოკალაურს.

დიდი ცეცხლი დაეწთო ახლად დაქორწინებულთა კერაზე. ბადაგლდა ცხვარ-ძროხა. აკრიალდა აკვანი. ურწყინოებმა მუცელში ჩაიგდეს ენა.

სამმა ქალ-ვაჟმა სიცოცხლის „სამაია" ააყიეკა რწყინწყრთმეულ ნასახლარებთან. პატარებმა ნაზი თითები ჩამოკრეს მთების ყეკბა სიმებს და წლობით დაგუბებული სევდა ლხინით შეეცვალეს. იმედის სხივმა გააციესკოვნა ჩაჩაურისა და თინას გულები. მარტოობის მაცილი დამარცხდა.

ამას ლამაზი სიტყვებისათვის ოოდი ეწერ. თვალით ნახული და გულით განცდილი მალაპარაკებს, კაცს, რომლის გარშემო შვიდ კილომეტრზე ახლოს არავინ სახლობს, ბავშვების ყლურტული სხვაგვარ ბეგნიერებას ანიჭებს, სხვაგვარად განიცდის მიზნის გამართლებას.

იზრდებიან ჩაჩაურის ქალ-ვაჟები, ბუნებასავით ლაღნი და თავისუფალნი, მამასავით გულმარცალნი და ჭირთა ამტანნი.

ჩაჩაურს შვილების აღზრდის საკუთარი მეთოდი აქვს, შვიდიდრეა ფლიდანვე აჩვევს შრომას. ბავშვებს წიგნების გვერდით უწყვიათ ცელი და ნამგალი, თოხი და ხენეული.

ასეთ სურათს შეეესწარი: ჩაჩაური ციცაბო ბილიგზე თივას ზერგით ეზიდებოდა. რვა წლის ბიჭიც გვერდში ამოეყენებინა. ვეეება ტვირთის ქვეშ ადარც კი ჩანდა პატარა. უცეკ ფეხი დაუცდა, ტვირთის ქვეშ მოპყვა. ჩაჩაური მივიდა, ფამოაყენა და ისეც წამოჭყიკდა ტვირთი. დატუქსეაზე ღიმილით მიპასუხა: „ყმაწვილობისას ვინც ხელში ხბოს აიყვანს, ის ჭაბუკობისას ხარსაც მოერეკოო".

მისმა სიტყვებმა ამა ბიტუროული გამახსენა, ჩაჩაურის სახლეკარი წინაპარო, პატარა კახის თავდადებული მცველი, რომელმაც მტრებთან შეუპოვარი ბრძოლებით ნათელი კვალი დატოვა ისტორიაში.

დიდი ღონის მქონე ამა ხელში აყვანილი ხარს სამჯერ შემოატარებდა თურმე სახლის გარშემო. ეს იყო მისი ყოველდღიური ვარჯიში.

ამა და მისი შვილი ნათელისაძე მარილის ქვეს ზურგით ეხიდებოდნენ თბილისდან, ხურსათსახოვაგით ამარაგებენენ ოჯახს და მერე ხმლით ხელში ისევ ეროკლეს გვერდით დგებოდნენ.

ერთხელ მამა-შვილი ხვავში მოაკოფილ ბლოს ჭალაზე. ამას შვილის კვნესა ესმოდა. გამშვარებულმა მთელი ძალ-ღონე დამბა, მხრების გაწევეთი გახეთქა ზვავი და პირამში გადაარჩინა.

ეს ის ამა ბიტუროული იყო, ერეკლეს მომცრო ტანადობით გაოცებულმა რომ წამოძახა:

„შენს ნახვას შენი სახელი სჯობნენებია, მეფეო!"..

წინაპარია გმირული საქმეებით გალაღებული ჩაჩაური, მათ სიყვარულს ვვალებსაც უნერგავს, ამზადებს დაბრკოლებათა ასაცილებელად, უკარძლავს სინაზესა და გაუტეხლობას.

ეზიანს ფასიც აეცის ბლიეტმა ვაქაცამ. ზამთრის გრძელ ღამეებს კითხვაში ატარებს. შვილეს „ბარისახოს სკოლა-ინტერნატში ასწავლის და ხშირად აკითხავს, ხომ არ ზარმაცობენო.

— ჩაჩაურის ყმაწვილები შესანანებელი მოსწავლეები არიან, — მითხრა სკოლა-ინტერნატის დირექტორმა მიხეილ არაბელმა,— ვერც სწავლაში და ვერც ყოფაქცევაში წუნს ვერ დასდებ. ჭირთა მოთმენის უნარიც შვენით მამის კვალზე დამდგარ პატარებს და კეთილი ბუნებაც.

ჩაჩაური ალმა მიჰყვება არაგვის ჭალას. შვილები ინახულა და ახლა სახლისაკენ ეშურება. იცის, რომ თინას გზისკენ უცქერავს თვალი. ის იმედით გამოპაურებს კლდიან ბილიკებს, ქმრის დაბრუნების იმედით.

ოთახში ჩამსმა ვიემმა მალხაზმა უპასუხა:

— ბიძაჩემო, ჩვენი ჭიუხები ვის გაუკეთებ? ამ ბოლოს ბლოს ბატონ-ბატონობა ფენა ბარ და რასაც ისურვებ, ყველფერი დაფუეეფრებლად. გეკეუფნის. ჩვენ თუ ზოდისმე ბედმა აქეთ გადმოგვადგა, ნუ გეშინია, ნაბანართა სასსპარეზო ყველს დაგვიტეეს.

სინარულით ამეესო გული, რომ ჩაჩაურმა საცხოვრებლად მამაჩემის კარ-მიდამო აირჩია. სიტყვაკეი და მწყაბ, შამბმორეულ ნაფუძარს ძველ ეგზსა და ლაზათს დაუბრუნებს, ამბაურდება მშობლიური კერა, ანურრულდებიან ბავშვობის ნაფეხურები.

სპენა ვერტმფრენის ხმამ მოგეტაცა. როშეს მბრიდან გამოჩნდა ვეება „ფრინველი" და ჩვენს თავზე დაიწყო ტრიალი. ჩაჩაური მაღალბანზე ავარდა. ხელით რაღაცა ანიშნა მფრინავს. ისიც წვადდა და ჩვენგან ერთ კილომეტრზე, დაცემულ ეაკეზე დაედო.

— ჩვენი გეოლოგები არიან. ხელსაწყოები ჰქონდათ ჩემთან დატოვებული, სახელახელოდ მოწყობილ ვერტოდრომზე გავუტანე და იმის წასაღებად მოვიდნენ. — აქეთ, ალბათ, საძიებო სამუშაოს აწარმოებენ, ვინ იცის, რა სიმდიდრეს მალავს ჩვენი მთაბარი.

— ისინი უჩემოდ არ წავლენ. აქ გვიწვევიან და შენ თვითონ გამოპკითხე. კარგი ბიჭები არიან.

„კარგი ბიჭები" მალე შემოგვერთდნენ. მსჯელობა უფრო საინტერესო გახდა.

მიწის წიაღის მესაიდუმლეებს დიდი ამოცანები ჰქონიათ დასახული. მთას უნდა წაართვან, რაც კი გამოერთმევა. დიახაც, რომ უნდა წაართვან, მზეზე უნდა გამოიტანონ ქვესკნელს დამარხული განძი.

ფრინავები თუ გეოლოგიები ჩაჩაურთან კარგა ხანია მეგობარ ლეგენდა მეურნეობის რამდენიმე სული ძროხა და ყოველწლიურად მაღალხარისხოვან ერბოს, ყველსა და ხორცს აბარებს ბარისახოს მიმდებ პუნქტს. იგი ამავე პუნქტს აბარებს პირადი მეურნეობიდან მიღებულ მეცხოველეობის პროდუქტებსაც.

თუ ცეფრებს მოვიშველიებთ, უფრო ნათელი გახდება ჩაჩაურთან ოჯახის წყალობა. მაგალითად, შარშან სახელმწიფოს მიპყიდეს 200 კილოგრამამდე ყველი და ერბო, ხუთჯერ მეტი ხორცი, მოქმოვეს და სუეეინრების მოყვარულებს გაუეგზავეეს ოცდაათზე მეტი ხეეეულური წონდა. უნიკალური ნაკსოვნ-ნაკერგებს დიდი ოსტატობა თინა და ამ ხელობით მნიშვნელოვნად ზრდის ოჯახის ბიუჯეტს.

ბარისახოს მეცხოველეობის მეურნეობის დირექტორს გიგი ჭინჭარაულს ჩაჩაურზე რომ ჩამოვუგდე საუბარი, მითხრა: ჩვენი მარჯვენა ხელია, რას ბრძანებ, ბატონო, ამ ოსეთს, მან ვერ შეასრულოს, რა დაბრკოლება იქნება, მან ვერ გადალახოს, რა საქმე იქნება, მას არ ანდოო...

რა კარგია ასეთი კაცი რომ პატრონობს ბლოს. მას ხალხმა სიყვარულით „კაცი-სოფელი" შეარქვა, და მართლაც, დღეს ჩაჩაური მარტო ზიდავს იმ ტვირთს, თავის დროზე 28 კომლიანი სოფელი რომ ზიდავდა, საკადრისად უხვდება მტერსაც და მოყვარესაც, შინაურსაც და გარეულსაც.

ჩაჩაურთან ყოფნა დიდ სიამოვნებას მანიჭებს. გავბედე და ამას წინათ ოჯახთან ერთად ისევ ვეწვევე ბლოს. ფეხით დავკეცეთ როშკისა და ქალქვისთავის ბილიკები. მასპინძელი სიხარულით ადგილს ვეღარ პოულობდა. გვიამბობდა მთისას და ბარისას. ტკბილ სიტყვებთან ერთად არც სამდერაკი დაეკლო:

— ჩემიანებს მოსასვლელი გზის გამოხდგამი თვალები დამეღალა. თვეობით იკარგებით, ბოლ სახლსაც სიამოვნებით დაგითმობთ.

ჩაჩაურს ჩემმა ვიემმა მალხაზმა უპასუხა:

— ბიძაჩემო, ჩვენი ჭიუხები ვის გაუკეთებ? ამ ბოლოს ბლოს ბატონ-ბატონობა ფენა ბარ და რასაც ისურვებ, ყველფერი დაფუეეფრებლად. გეკეუფნის. ჩვენ თუ ზოდისმე ბედმა აქეთ გადმოგვადგა, ნუ გეშინია, ნაბანართა სასსპარეზო ყველს დაგვიტეეს.

სინარულით ამეესო გული, რომ ჩაჩაურმა საცხოვრებლად მამაჩემის კარ-მიდამო აირჩია. სიტყვაკეი და მწყაბ, შამბმორეულ ნაფუძარს ძველ ეგზსა და ლაზათს დაუბრუნებს, ამბაურდება მშობლიური კერა, ანურრულდებიან ბავშვობის ნაფეხურები.

სპენა ვერტმფრენის ხმამ მოგეტაცა. როშკის მბრიდან გამოჩნდა ვეება „ფრინველი" და ჩვენს თავზე დაიწყო ტრიალი. ჩაჩაური

ახალგაზრდობის, მშვიდობის, მეგობრობის დღესასწაული

XII-MOCKBA-1985

(დასასრული)

17.00 საათია, ლუჟნიკის თაღზე ამოსის მოსკოვის მობმობის სიმღერები: „ჟერელია ჩემი სამშობლო...“ სტადიონზე რეკს კრემლის ... ...

სურათზე: სპექტაკლის სცენა: პრინცი — თ. გუგუშვილი, პრინცესა — ნ. გლუნჩიძე.

თბილისის საოპერო თეატრი

„სამი ფორთოხლის სიყვარული“

მკითხველი დაგვეთანხმება, რომ ნებისმიერი საოპერო სპექტაკლის პრემიერა ჩვენი კულტურული ცხოვრების თვალსაჩინო მოვლენაა. იგი უმალ ხდება მუსიკის მოყვარულთა და სპეციალისტთა მხრივ ლაპარაკის საგანი, თუმცა ახალ საოპერო სპექტაკლს—სერგი პროკოფიევის ოპერას „სამი ფორთოხლის სიყვარულს “მასწავლებური გაგებით პრემიერას ვერ ვუწოდებთ. როგორც ცნობილია, იგი ჯერ კიდევ 1919 წელს დაიწერა ჩიკაგოს საოპერო თეატრის შეკვეთით და იქვე დადგა 1933 წელს. საბჭოთა კავშირში „სამი ფორთოხლის სიყვარულო“ დადგა სამჯერ: მოსკოვში, ლენინგრადში, და ეს, ახლა თბილისის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და बალეტის სახელმწიფო თეატრში.

სპექტაკლს არც ერთი მაყურებელი არ დაუტოვებია გულგრილი. იმათაც, ვინც უკვე მოახერხა ამ შვენიერი ოპერის მოსმენა, იმათაც, ვინც მომავალში აპირებს ამას, ალბათ, დაინტერესებთ, რა აზრისაა ამ ახალ ნამუშევარზე თვით დამდგმელი რეჟისორი, საქართველოს ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე ბურაბ მელიშვა. ამიტომ ჩვენი კორესპონდენტის ბაუბარს მასთან პირობითად შეიძლება ვუწოდოთ ინტერვიუ მკითხველს, უფრო სწორად: მუსიკის მოყვარულთა თბილისელ.

— რას განსაზღვრავ დამდგმელი კოლექტივის დაინტერესებას პროკოფიევის ამ ოპერით?

— სამი ფორთოხლის იდეა, მოგეხსენებთან, სიყვარულია, წარუვალი ადამიანური გრძნობა, რომელიც განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ჩვენს „პროზაულ“ ეპოქაში.

„სამი ფორთოხლის სიყვარული“ ზედმიწევნით სპეციფიკური, ეგრეთ წოდებული თეატრალური ნაწარმოებია, მოგეხსენებათ, საზოგადოდ, საოპერო სპექტაკლს თეატრალობა აკლია. პროკოფიევის ოპერა ამ მხრივ იშვიათი გამონაკლისია.

— თვით პროკოფიევს უთქვამს: „მე მხოლოდ მხიარულ სპექტაკლს ვქმნიდეო“...

— პროკოფიევი, რაღა თქმა უნდა, უფლებამოსილი იყო ამ ნაწარმოებზე — საკუთარი აზრი ჰქონოდა. თუმცა, გულახდილად უნდა მოგახსენოთ, — რომ ჩვენი დასის მიზანი რამდენადმე განსხვავებული გახლდათ: კომპოზიტორის სტილისტიკისა და ინტონაციის გამოყენებით შეგვექმნა ვიზუალური სამყარო; შემთხვევითი არ არის, რომ ოპერის გმირები ვოკალზე არანაკლებ ცეკვას იყენებენ, მნიშვნელოვანი როლი აქვს დაკისრებული პანტომიმას, პლასტიკას.

— ოპერის წარმატებას დასთან ერთად უთუოდ ინაწილებს ჯანსუფ კახიძეც, სპექტაკლის დირიჟორი...

— ჩემი აზრით, დირიჟორის ნიჭი ამ სპექტაკლშიც მკაფიოდ გამოჩნდა. კახიძისათვის და ჩემთვის პროკოფიევის შემოქმედებასთან შეხვედრა პირველი არ არის: 1977 წელს პოლონეთში, ლოძის დიდ თეატრში, ერთად დავდგეთ ოპერა „ქორწინება მონასტერში“.

სპექტაკლში მონაწილეე თითოეული მსახიობი უდავოდ ქების ღირსია. აქვე ერთი მინდა მოვიხსენიო მაია თომაძე (ფატა მორგანა) და იმერ კავსაძე (ტრუფალდინო). თუ იმერ კავსაძე გამოცდილი ოსტატია და გული არაფერზე გვეთანაღრებოდა, მაია თომაძე სახასიათო პარტიაში პირველად გამოვიდა და, ჩვენდა სასიხარულოდ, დიდი წარმატებით.

სპექტაკლს თავისი ნიჭის კვალი დაჰნიეს მთავარმა ქორმაისტერმა ავთანდილ ჩხენკელმა და დირიჟორმა ავთანდილ მამაცაშვილმა.

ცალკე უნდა აღინიშნოს სპექტაკლის სცენოგრაფია. სხვათა შორის, „სამი ფორთოხლის სიყვარული“ მხატვარ უშანგ იმერლიშვილის პირველი დადგმაა საოპერო თეატრში. მანამდე, როგორც იცით, იგი ვასო აბაშიძის სახელობის მუსკომედიის თეატრის მთავარი მხატვარი იყო. ოპერაზე ეროობლივი მეშაობა მეორედ მოგვიწია — პირველად 1980 წელს პოლონეთში დადგგით „ქეთო და კოტე“.

— იქნებ ხვალინდელი დღისკენაც გაგვეცადა?

— ეარგი ხანია ვემზადები მონტევერდის მუსიკალური დრამის „პოპეას კორონაციის“ დადგმასთვის. როგორც ცნობილია, ეს პირველი მუსიკალური დრამაა მუსიკის ისტორიაში: იგი 1650 წელს შეიქმნა. ამ დადგმით ჩვენს ეგრეთ წოდებულ „ძველი ოპერის“ ციკლს. აქვე დავძენთ, რომ ეს ოპერა საბჭოთა კავშირში ჯერაც არ დადგმულა.

პროგლემა, ჰიპოთეზა, ფაქტი

ასალი ხელოვნური

სიცოცხლეარსებები

სსრ კავშირი. ბაკულევის სახელობის გულ-სისხლძარღვთა ქირურგიის ინსტიტუტში გამოცდას გადის „ვიტლანი“ — ახალი მასალისაგან დამზადებული სისხლძარღვები. მეცნიერთა აზრით, „ვიტლანი“ მეტად პერსპექტიულია, რადგან ხელს უშლის გულისათვის ესოდენ სახიფათო სისხლის თრომბების ჩამოყალიბებას. ამ თვისებას კი „ვიტლანი“ უნდა უმადლოდეს „კარბინს“, ვინაიდან ხელოვნური სისხლძარღვის კედლები სწორედ ამ ნივთიერებით არის დაფარული. კარბინი ელემენტს ნახშირბადის მესამე სახესხვაობაა. იგი ახლახან იქნა სინთეზირებული აკადემიკოს ვასილ კორშაკისა და მისი კოლეგების მიერ. „კარბინის“ აღმოჩენამდე მსოფლიოში ნახშირბადის მხოლოდ ორ სახესხვაობას იცნობდნენ — ალმასსა და გრაფიტს; ახალ სახეობას ისეთივე ქიმიური სიმტკიცე აქვს, როგორც ალმასს.

ცხოველებზე წარმატებით დამთავრებული ექსპერიმენტების შემდეგ ჯანმრთელობის სამინისტრომ ნება დართო მეცნიერებს კლინიკურ პირობებში გამოეცადათ „ვიტლანი“. ახლა მოსკოვის საავადმყოფოებში რამდენიმე პაციენტს უკვე აქვს ხელოვნური სისხლძარღვები.

თამბაქო და კიბო

შვეიცარია. აქ განხორციელებულმა ეპიდემიოლოგიურმა გამოკვლევებმა გამოავლინა, რომ არსებობს კავშირი თამბაქოს წევასა და საშვილოსნოს ყელის კიბოს შორის. ფიქრობენ, რომ ამის მიზეზი უნდა იყოს მწეველ ქალთა საშვილოსნოს ყელის ლორწოვან გარსში პოტენციურად კანცეროგენულ ნივთიერებათა კონცენტრაცია. ლორწოვანი გარსის ანალიზი გაუკეთდა 10 მწეველ და 8 არამწეველ ქალს. ანალიზმა აჩვენა, რომ მწეველ ქალებს ლორწოვან გარსში ამოიჩნევდნენ ნიკოტინი და მისი ძირითადი მეტაბოლიტი კოტინინი. ამავე დროს კოტინინი იქ იმდენივე იყო, რამდენიც სისხლში, ნიკოტინი კი ლორწოვან გარსში მეტი რაოდენობით აღმოჩნდა, ვიდრე სისხლში.

სიმსუქნის ფიზიკური

აქტიურობა შვილის

აშშ. ამერიკელთა 20-დან 40 პროცენტს ჭარბი წონა აქვს და ამას იმით ხსნიან, თითქოს ეს ადამიანები ბევრს ჭამდნენ.

მაგრამ უკანასკნელი გამოკვლევებით დადგენილა: თურმე, მსუქანი ადამიანები საშუალოდ იმაზე მეტს არ ჭამენ, ვიდრე ნორმალური წონისანები, ხშირად კი ნაკლებსაც. საქმე ის გახლავთ, რომ გამხდარი ადამიანები მსუქნებზე ბევრად უფრო აქტიურ ცხოვრებას ეწევიან.

სტანფორდის უნივერსიტეტის სამედიცინო სკოლის მეცნიერებმა გამოიკვლიეს, რომ 32-45 წლის ასაკის ტანმეული ქალები, რომლებიც ავიარაზე 11 საათის განმავლობაში ჩოგბურთს თამაშობენ, ყოველდღიურად 2417 კალორიას იღებენ, მათი ასაკის, ოდნავ ჭარბი წონის ქალები კი, რომლებიც შედარებით უმოძრაოდ არიან, 1490 კალორიას. 30-55 წლის ასაკის 50 მამაკაცმა, ადგე ცოტას რომ მოძრაობდნენ, ძუძუმეოთ სირბილი დაიწყო. ერთი წლის შემდეგ აღმოჩნდა: ვინც მეტს დარბოდა, იმათ ჭამასაც უფრო მოუმატეს, და ამავე, დროს უფრო მეტად გახდნენ კიდეც.

ჰარვარდის უნივერსიტეტის 17 ათასი კურსდამთავრებულის გამოკვლევამ ცხადყო, რომ ფიზიკური აქტიურობა ასაკსრულ ადამიანებს სიცოცხლეს უხანგრძლივებს.

ვისაც გახდომა სურს, იმათ პირველ ეტაპზე უნდა შემცირონ კალორიების მიღება (საკუთარი წონის გათვალისწინებით) დღეში 2500-დან 2000 კალორიამდე. ოცონდ მიღებული კალორიების რაოდენობა დღეში 1200-ზე ნაკლები არ უნდა იყოს — თორემ შეიძლება ჯანმრთელობას მიადგეს ზიანი.

ფიზიკური

აქტიურობა შვილის

ჩინეთი. ჩინეთის სახალხო მედიცინის აკადემიის ექსპედიციის წევრებმა აღმოაჩინეს ქვისგან დამზადებული ნემსი. ეს იმაზე მიანიშნებს, რომ აკუპუნქტურით მკურნალობა ჩინეთის ტერიტორიაზე ჯერ კიდევ 10 ათასი წლის წინათ ყოფილა გავრცელებული. 3500 წლის წინათ უკვე ბრინჯაოს ნემსებით სარგებლობდნენ. მეცნიერთა აზრით, აკუპუნქტურის მეთოდებით მკურნალობა ჩინეთიდან აზიის ქვეყნებში ჩავიდა წელთაღრიცხვის VI საუკუნეში გავრცელდა, ხოლო ევროპა მას მხოლოდ XVI საუკუნეში გაეცნო.

ხელოვნური მფრინავები

აშშ, შვეიცარია. ამერიკელმა და შვეიცარიელმა მეცნიერებმა რენტგენის სხივების დასხივებით გამოიწვიეს დროზოფილას (ბუზის სახეობა) ზოგიერთი გენების მუტაცია და ამის შედეგად უჩვეულო მწერები მიიღეს.

დროზოფილას ერთ-ერთ მუტანტს ორის მაგივრად ოთხი ფრთა ეზრდება, მეორეს თავზე ულაჟვარდის ნაცვლად ფეხები აქვს.

მხატვრის დიმილი

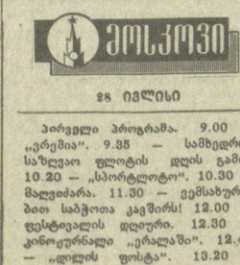

უსიტყვოდ.

ლ. მართაშვილის ნახატი.

გმირული დრეიფის დასასრული

ყინულმჭრელი „ვლადივოსტოკი“, 26 ივლისი. **(საკუთარი სპეც. კორ.).** დამთავრდა სომოველების გმირული დრეიფი, რომელმაც 133 დღე გასტანა. დღეს 11 საათზე მოსკოვის დროით ყინულმჭრელი „ვლადივოსტოკი“, რომელმაც გადალახა მრავალწლოვანი ყინულის ბოლო ზოლი, მიუახლოვდა „მიხეილ სომოვს“ და გამოიხსნა იგი ყინულების ტყვეობიდან. ამ წუთებში „მიხეილ სომოვი“ ყინულმჭრელის მიერ გაყვანილი არხით მიცურავს.

ჟურნალისტთა სემინარი

თბილისის ჟურნალისტთა სახლში მოეწყო სემინარი თემაზე „პრესის, ტელე-და რადიომაუწყებლობის ჟურნალისტთა ამოცანები სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმის გადაწყვეტილებათა, ლენინგრადის პარტიული ორგანიზაციის აქტივთან შეხვედრიზე ამხ. მ. ს. გორბაჩოვის გამოსვლის მიხედვით და ლოთობისა და სახლის დირექტორმა ზ. და ალკოჰოლიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებათა შესაბამისად“.

სემინარი გახსნა ჟურნალისტთა სახლის დირექტორმა ზ. ფალიაშვილმა. საქართველოს ტელევიზიის პროგრამათა მთავარმა რედაქტორმა ფ. დანელიამ, გაზეთ „თბილისის“ რედაქციის მრეწველობისა და ტრანსპორტის გახელოფილების გამგმა გ. დავლაშერიძემ, ეურნალ „საბჭოთა სამართლის“ მთავარმა რედაქტორმა ო. კაციტაძემ და სხვებმა. (საქინფორმი).

ურბანიზებულ საუკუნეში განსაკუთრებულ ფასსა და ხიბლს იძენს ცხენისა და მხედრის ოდინდელი თემა. ჩვენ გვინატრება პირველქმნილი მშვენიერებით აღბეჭდილი ბუნება, საცხენოსნო თუ საჯირითო ბილიკი, ნესტოებდაბერილი, აქოშინებული ცხენის ფლოქვთა თქარუნი; გვინატრება რბოლაში ამტდარი „ჭარშაღალი“, რომელიც მისდევს მერანსა და მის თავგანწირულ მხედარს; ამტვერებული გზა, ეოკეების ანარეკლი ზეკიბრი და რიგმი, რომელიც ვერასოდეს მიიღწევა ასფალტზე. და თუ ვნების სიმძაფრე შენებაშია, წარუვალ და დაუვიწყარ სიამოვნებას მგვრის ადამიანს ცხენის ენენება დროსა და სივრცეში...

„კომუნისტის“ ფოტოკონკურსი

ფინიშზე.

ი. ბაევის ფოტო.

ყაბალი

ასპარეზობენ ჭაბუკები

სსრ კავშირის სხვადასხვა ქალაქში დასრულდა ჭაბუკთა I საკავშირო სპორტული ასპარეზობანი.

გუშინ ლენინგრადში მოეგებრაკეებმა ბოლო ტურის გადადებული პარტიები დაამთავრეს. გუთავაზობთ შედეგებს: საქართველო-უკრაინა— 3,5:4,5, რსფსრ-უზბეკეთი — 4,5:3,5, ბელორუსია-ზერბაიჯანი — 3:5. ამის შემდეგ დაჯამდა გენდერი პირველობის საბოლოო შედეგები და პირველ ექვსეულში კოლექტივები ასე განაწილდნენ: 1. უკრაინა — 23,5 ქულა, 2. რსფსრ — 22, 3. საქართველო—21,5, 4. ბელორუსია — 21, 5. უზბეკეთი— 17, 6. აზერბაიჯანი — 15 ქულა. საქართველოს ნაკრების ღირსებას იცავდნენ თამაზ ტაბატაძე, კახა ჯანჯღავა, დავით ლობჟანიძე, ხვიჩა სუპატაშვილი, კახა შალამბერიძე, ქეთინო არახამია, ეცინა მერეკლიშვილი და ქეთინო კახიანი.

გუშინვე კიევში დაამთავრეს ასპარეზობა სამმხრივებმა. შეჯიბრების ბოლო დღეს საქართველოს სპორტსმენთაგან ოქროს მედლები მოიპოვეს დავით გაგუნაშვილმა (48 კგ) და ბადრი ბასლანაშვილმა (56 კგ), ვერტხლისა — ვახტანგ ჯაფარიძემ (65 კგ), ბრინჯაოსი — კახაბერ ციკიძემ (75 კგ). გუნდურ ჩათვლაში ჩვენი სამბრძოლები მესამე საპრიზო ადგილზე გამოვიდნენ.

ოლიმპიური ჯილდო — ლევ იაშინს

ახალგაზრდობისა და სტუდენტთა XII მსოფლიო ფესტივალის საპატიო სტუმარმა, საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტმა ხუან ანტონიო სამარანჩმა 27 ივლისს ოლიმპიური ორდენი გადასცა სახელგანთქმულ საბჭოთა მეკარეს, 1956 წლის ოლიმპიურ ჩემპიონს ფეტბურთში ლევ იაშინს.

საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტმა იაშინს გადასცა მედალეა, რომელიც მისთვის ოლიმპიური ორდენის მინაქმედებასთან დაკავშირებით გამოგზავნა ფეიბუთნის საერთაშორისო ფედერაციის პრეზიდენტმა ჟოაო